

Abstrakt

Úvod: Diplomová práce se věnuje sledování stavu výživy a nutriční péči v průběhu hospitalizace na vybraných odděleních Všeobecné fakultní nemocnici (VFN) za využití indikátorů sledovaných v rámci Nutrition Day (nDay). Teoretická část seznamuje s tématem malnutrice, jako ústředním tématem nDay. Podává přehled o klasifikaci malnutrice, diagnostických kritérií, popisuje klinické hodnocení nutričního stavu včetně nástrojů pro nutriční screening a nutriční podporu. Dále je představen nutriční tým a jeho kompetence. Poslední část seznamuje s tématem hodnocení kvality zdravotní péče, se standardy nutriční péče a s monitoringem nutriční péče prostřednictvím nDay a související indikátory. Praktická část si klade za cíl zhodnotit poskytovanou nutriční péči na vybraných odděleních ve VFN za využití dostupných dat z nDay.

Metodika: Data pro zpracování diplomové práce byla sbírána prostřednictvím dotazníkového šetření na 16 oddělení VFN za využití české verze standardizovaného dotazníku pro sledování nutriční péče a výskyt malnutrice v rámci Nutrition Day. Sběr dat proběhl ve dvou fázích. Byla sbírána data o nemocnici, jednotlivých oddělení a pacientech. S měsíčním odstupem byla data doplněna o zjištění popisující, co se s pacienty stalo po uplynutí této doby. Tato práce využila také data z předešlých sběrů nDay (2017, 2019 a 2021) získaná z databáze nDay. Data byla analyzována na úrovni: A) oddělení (r. 2023), B) srovnání dvou oddělení (r. 2023), C) vývoje indikátorů v čase (r. 2017-2023) a D) srovnání pacientů různých oddělení s přítomností či absencí malnutrice.

Výsledky: Add A) Oborově odlišná oddělení mají velice obdobnou strategii v poskytování nutriční péče. Jsou implementovány nutriční standardy, používají screeningový nástroj MUST, pacienti na začátku hospitalizace váží a zjišťují informace o nutričním stavu. Podstatné odlišnosti na jednotlivých odděleních, jako absence edukačních materiálů o malnutrici, monitoring tělesné hmotnosti v průběhu hospitalizace, lze snadno řešit v rámci dotčeného oddělení. Add B) Při srovnání oddělení se objevily velké rozdíly mezi jednotlivými typy oborových oddělení s vysokým výskytem malnutrice a jejího rizika na interně (55 %) a onkologii (28 %), nebo se sníženým příjmem stravy na chirurgii (91 % pacientů) a onkologii (88 % pacientů). Add C) Dle časového vývoje indikátorů se ve sledovaném období zvýšila implementace vlastních nemocničních standardů na úkor využití těch mezinárodních. Množství poskytovaných nutričních intervencí a aktivity podporující stravování pacientů zaznamenalo významný nárůst. Vysoký relativní podíl speciálních diet a perorálních nutričních doplňků na úkor základních diet v časném pooperačním období může být vedle vyššího výskytu gastrointestinální dysfunkce po operačním výkonu důvodem pro nízký nutriční příjem na chirurgii. Spokojenost pacientů s nemocniční stravou má na všech oddělení vzrůstající tendenci, i když byly zaznamenány výkyvy. Add D) Byly zjištěny velké rozdíly v délce hospitalizace u pacientů s malnutricí (24 dní) a bez malnutrice (13 dní). Pacienti s malnutricí byli častěji re-hospitalizováni a častěji užívali umělou výživu.

Závěr: Tato práce demonstruje možné využití standartních nástrojů, které nabízí nDay. Výsledky poukazují na význam malnutrice a její dopady, které zatěžují jak pacienta, tak zdravotní systém. Indikátory nutriční péče mohou při dlouhodobém sledování upozornit na potřebu malnutrici včas řešit a zároveň monitorovat úspěšnost přijatých opatření.

Klíčová slova: malnutrice, hodnocení nutričního stavu, standardy nutriční péče, nutriční podpora, enterální výživa, parenterální výživa, kvalita péče, Nutrition Day